

Sygn. akt IV CSK 236/14

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z wniosku B. P.

przy uczestnictwie T. S.

oraz Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w [...]o uchylenie ubezwłasnowolnienia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 maja 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Apelacyjnego

z dnia 24 września 2013 r.,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. przyznaje adw. M. K. ze Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 24 września 2013 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawczynie B. P. od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 22 maja 2013 r., którym oddalony został jej wniosek o uchylenie jej częściowego ubezwłasnowolnienia.

W skardze kasacyjnej opartej na podstawie naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 232 i 382, a także art. 560¹, art. 5 i 212 § 2 w zw. z art. 379 pkt 5 k.p.c., wnioskodawczynie, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała, że:

„1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, zachodzi bowiem wątpliwość co do zdolności procesowej wnioskodawczynie, stosownie do art. 65 § 1 k.p.c. - na podstawie art. 559 § 3 k.p.c. osoba ubezwłasnowolniona uprawniona jest do złożenia wniosku o uchylenie/zmianę ubezwłasnowolnienia, jednakże rozważeniu podlegać powinna zdolność do dokonywania przez taką osobę czynności procesowych w toku postępowania tj. składania wniosków, środków zaskarżenia itp.;

2. w sprawie zachodzi nieważność postępowania przed Sądem I i II instancji albowiem wnioskodawczynie została pozbawiona możliwości obrony swoich praw – B. P. ze względu na stan zdrowia psychicznego nie była zdolna do złożenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika procesowego, przy czym udział adwokata lub radcy prawnego uznać należało za konieczny zarówno w postępowaniu przed Sądem I jak i II instancji.”

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może zostać osiągnięty jedynie przez powołanie i właściwe uzasadnienie istnienia wymienionych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje

na podstawie oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają przyczynom kasacyjnym wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżąca powołała się na dwie z tych przyczyn, lecz żadnej z nich nie wykazała.

Wskazując przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c., skarżąca bezpodstawnie powołała się na nieważność postępowania przed Sądami obu instancji. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę do rozpoznania, jeżeli w sprawie zachodzi nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji. Z art. 560¹ k.p.c. niewątpliwie wynika konieczność rozważenia przez sąd w każdej z wymienionych w nim spraw, potrzeby ustanowienia pełnomocnika z urzędu, niezależnie od wniosku zainteresowanego. Nie oznacza to jednak, by nieustanowienie pełnomocnika w każdej sytuacji procesowej można było kwalifikować jako pozbawiające stronę możliwości obrony jej praw. W okolicznościach niniejszej sprawy brak podstaw do stwierdzenia takiej sytuacji.

Nie ma potrzeby rozważania zdolności procesowej wnioskodawczynie, skoro ustawodawca wprost przewiduje, że osoba ubezwłasnowolniona jest uprawniona do samodzielnego złożenia wniosku o uchylenie ubezwłasnowolnienia (art. 559 § 3 k.p.c.), zaskarzania postanowień (art. 560 § 1 k.p.c.), a także podejmowania innych czynności (art. 560¹ k.p.c.).

W sprawie nie występuje także istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżąca nie przedstawiła konkretnego abstrakcyjnego problemu prawnego, który budziłby poważne wątpliwości i wymagał rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Uzasadnienie wniosku w tym zakresie ogranicza się do przedstawienia wątpliwości odnośnie do zdolności procesowej skarżącej, a to nie przekonuje o wystąpieniu istotnego zagadnienia prawnego.

Nie stwierdziwszy przyczyny uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczynie z urzędu rozstrzygnięto stosownie do § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności

adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

kc